

Stroomdromen

Vér van de literaire waan van de dag heeft Martin Michael Driessen zich ontwikkeld tot een belangrijk auteur. Rivieren, zijn nieuwe boek, is alle bewijs dat we nog nodig hadden.

De Standaard · 27 May 2016 · · MARK CLOOSTERMANS

Jaren geleden heeft Adèle Chrétien een verstandshuwelijk gesloten. Nu vermijdt ze het zichzelf te zien in de spiegel. ‘Adèle had niets meer gemeen met de jonge vrouw die dat huwelijk was aangegaan maar de tijd had geen genade met haar, want ze was nog steeds even mooi als de bruid die ze nu zo verachtte.’ Wie het cliché over de tijd die geen genade heeft met fysieke schoonheid zo verrassend kan omkeren, is een grote meneer. Maar tot die conclusie was ik al gekomen lang voor bladzijde 105 van Rivieren, waar dit citaat te vinden is. Martin Michael Driessen (62) debuteerde ergens in de prehistorie (Gars, 1999) en verdween spoorloos tot in 2012. Toen was daar opeens Vader van God, een speels en toch diepzinnig boek, geprezen in deze en andere kranten. Rivieren, zijn nieuwe boek, bevat drie novellen. De eerste is de kortste. In ‘Fleuve sauvage’ volgen we een alcoholverslaafde acteur, die gaat kanovaren op de Aisne in Frankrijk. Hij weet dat de verslaving zijn carrière belemmert én dat hij agressief wordt van drank. Toch loopt hij over van goede voornemens. Sterker nog, al op deze reis zal hij stoppen met drinken. Meteen een gebaar stellen: hop, de laatste fles whisky gaat de rivier in. Alleen blijft de fles hardnekkig met hem meedrijven. En als de eenzame reiziger op onverwachte problemen stuit, lopen de zaken op schokkende wijze uit de hand.

Een Franse jihad

Na deze uitstekende amuse-bouche, het echte werk. ‘De reis naar de maan’ is de levensgeschiedenis van twee vrienden, verteld in amper 52 bladzijden. Het speelt zich af in Duitsland, in een gemeenschap van vlotters. Dat zijn mannen die omgehakte boomstammen over de rivier naar hun bestemming leiden. Vaak worden de stammen samengebonden tot een vlot en drijven de vlotters daarop mee. Het is het begin van de twintigste eeuw en er ontstaat een vriendschap tussen de vlotter Konrad en de zoon van zijn baas, de Jood Julius Durlacher. Konrad verbaast zich zelf over die vriendschap, maar aangezien hij zo veel mogelijk van de wereld wil zien en Julius hem daarmee kan helpen, stelt hij nooit de noodzakelijke vragen. Van zijn kant kan Julius niet de moed opbrengen om Konrad de noodzakelijke dingen te zeggen: dat hij verliefd is op hem. De decennia gaan voorbij; pas de Tweede Wereldoorlog zal de toestand naar een hoogtepunt voeren. ‘De reis naar de maan’ doet denken aan Treindromen, de novelle waarmee de Amerikaan Denis Johnson enkele jaren geleden een

bescheiden hit had. Ook daar ging het over simpele arbeiders, speelballen van emoties die hen vreemd blijven en de wereldgeschiedenis die zich geen bal van hen aantrekt. En net als Johnson heeft Driessen een groot verhaal, dat zich afspeelt over een grote tijdspanne, ‘ingekookt’ tot slechts een paar tientallen bladzijden. We krijgen een vogelperspectief: Driessen scheert